

Gairės

Gairės Nr. 04/2021 dėl elgesio kodeksų kaip duomenų perdavimo priemonių

2.0 versija

Priimta 2022 m. vasario 22 d.

Informacija apie versijas

2.0 versija	2022 m. vasario 22 d.	Gairių priėmimas po viešųjų konsultacijų
1.0 versija	2021 m. liepos 7 d.	Gairių, dėl kurių rengiamasi skelbti viešąsias konsultacijas, priėmimas

SANTRAUKA

Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) 46 straipsnyje reikalaujama, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai nustatytų tinkamas apsaugos priemones, taikytinas perduodant asmens duomenis į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms. Tuo tikslu BDAR nurodytos įvairios tinkamos apsaugos priemonės, kurias pagal 46 straipsnį organizacijos gali taikyti ketindamos perduoti duomenis į trečiąsias valstybes, be kita ko, nustatydamos elgesio kodeksus kaip naują duomenų perdavimo mechanizmą (40 straipsnio 3 dalis ir 46 straipsnio 2 dalies e punktas). Šiuo atžvilgiu, kaip numatyta 40 straipsnio 3 dalyje, kai kompetentinga priežiūros institucija patvirtina elgesio kodeksą ir Komisija pripažįsta jį visuotinai galiojančiu Sąjungoje, trečiojoje valstybėje esantys duomenų valdytojai ar tvarkytojai, kuriems BDAR netaikomas, gali laikytis elgesio kodekso ir jį naudoti, siekdami numatyti atitinkamas į trečiąsias valstybes perduodamų duomenų apsaugos priemones. Tokie duomenų valdytojai ir tvarkytojai, naudodamiesi sutartinėmis arba kitomis teisiškai privalomomis priemonėmis, turi prisiimti privalomus ir vykdytinus įsipareigojimus taikyti kodekse numatytas tinkamas apsaugos priemones, be kita ko, duomenų subjektų teisių atžvilgiu, kaip reikalaujama 40 straipsnio 3 dalyje. Gairėse pateikiami elementai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti prisiimant tokius įsipareigojimus.

Taip pat reikėtų pažymėti, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai, kuriems taikomas BDAR (t. y. duomenų eksportuotojai), siekdami laikytis savo įsipareigojimų, kai duomenys perduodami į trečiąsias valstybes pagal BDAR, gali remtis duomenų perdavimui skirtu kodeksu, kurio laikosi duomenų importuotojas trečiojoje valstybėje, nereikalaujant, kad tokie duomenų valdytojai ar tvarkytojai patys laikytųsi tokio kodekso.

Kalbant apie duomenų perdavimui skirtą kodekso turinį ir siekiant nustatyti tinkamas apsaugos priemones, kaip apibrėžta 46 straipsnyje, elgesio kodekse turėtų būti aptarti duomenų valdytojams ar tvarkytojams pagal BDAR taikomi pagrindiniai principai, teisės ir pareigos, taip pat su duomenų perdavimo aplinkybėmis susijusios garantijos (pavyzdžiui, dėl tolesnio duomenų perdavimo klausimo, įstatymų kolizijos trečiojoje valstybėje). Atsižvelgiant į apsaugos priemones, nustatytas esamomis duomenų perdavimo priemonėmis pagal BDAR 46 straipsnį, ir siekiant užtikrinti apsaugos lygio suderinamumą, taip pat atsižvelgiant į ESTT sprendimą *Schrems II*¹, gairėse pateikiamas elementų, kuri turi būti įtraukti į duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą, kontrolinis sąrašas.

Elgesio kodeksas iš pradžių gali būti parengtas tik siekiant patikslinti BDAR taikymą pagal 40 straipsnio 2 dalį (BDAR kodeksas) arba taip pat kaip kodeksas, skirtas duomenų perdavimui pagal 40 straipsnio 3 dalį. Todėl, atsižvelgiant į pradinę kodekso taikymo sritį ir turinį, jį gali reikėti iš dalies pakeisti, kad jis apimtų visus pirmiau nurodytus elementus, jei bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė.

Šiose gairėse, kuriomis papildomos Europos duomenų apsaugos valdybos (toliau – EDAV) gairės Nr. 1/2019 dėl Reglamento (ES) 2016/679 numatytų elgesio kodeksų ir stebėsenos įstaigų, paaiškinamas įvairių susijusių subjektų vaidmuo nustatant kodeksą, kuris bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė, ir priėmimo procesas, pateikiant struktūrines schemas.

¹ 2020 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas *Duomenų apsaugos pareigūnas / Facebook Ireland Limited ir Maximillian Schrems*.

Turinys

SANTRAUKA.....	3
1 GAIRIŲ TIKSLAS.....	5
2 KAS YRA ELGESIO KODEKSAI KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖ?.....	5
3 KOKS TURĖTŲ BŪTI ELGESIO KODEKSO, KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖS, TURINYS? ...	8
4 KOKIE SUBJEKTAI DALYVAUJA RENGIANČIUS KODEKSĄ, KURIS BŪTŲ NAUDOJAMAS KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖ, IR KOKS JŲ VAIDMUO?	9
4.1 Kodekso rengėjas	9
4.2 Stebėsenos įstaiga	9
4.3 Priežiūros institucijos.....	10
4.4 EDAV	10
4.5 Komisija	10
5 DUOMENŲ PERDAVIMUI SKIRTO ELGESIO KODEKSO PRIĖMIMO PROCESAS.....	10
6 KOKIOS GARANTIJOS TURI BŪTI SUTEIKTOS PAGAL KODEKSĄ?.....	11
6.1 Privalomi ir vykdytini įsipareigojimai, kuriuos reikia įgyvendinti	11
6.2 Elementų, kurie turi būti įtraukti į duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą, kontrolinis sąrašas	13
1 priedas. DUOMENŲ PERDAVIMUI SKIRTO KODEKSO PRIĖMIMAS. STRUKTŪRINĖ SCHEMA	15
a. Duomenų perdavimui skirtas tarpvalstybinis kodekso priėmimas	15
b. Tarpvalstybinio kodekso, kuris turi būti naudojamas kaip duomenų perdavimui skirtas kodeksas, pakeitimai.....	15

Europos duomenų apsaugos valdyba,

atsižvelgdama į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB 70 straipsnio 1 dalies e punktą,

atsižvelgdama į EEE susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą, su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018²,

atsižvelgdama į savo Darbo tvarkos taisyklių 12 ir 22 straipsnius,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRES:

1 GAIRIŲ TIKSLAS

1. Šių gairių tikslas – paaiškinti, kaip taikoma BDAR 40 straipsnio 3 dalis, susijusi su elgesio kodeksais, kurie pagal BDAR 46 straipsnio 2 dalies e punktą laikomi tinkamomis apsaugomis priemonėmis, taikomomis perduodant asmens duomenis į trečiąsias valstybes. Jomis taip pat siekiama pateikti praktines gaires, be kita ko, dėl tokių elgesio kodeksų turinio, jų priėmimo proceso ir susijusių subjektų, taip pat dėl reikalavimų, kurių turi būti laikomasi, ir garantijų, kurios turi būti suteiktos duomenų perdavimui skirtu elgesio kodeksu.
2. Šios gairės taip pat turėtų būti aiški nuoroda visoms priežiūros institucijoms (PI) bei Valdybai ir padėti Europos Komisijai (toliau – Komisija) nuosekliai vertinti kodeksus ir supaprastinti vertinimo procese taikomas procedūras. Jomis taip pat turėtų būti garantuotas didesnis skaidrumas, užtikrinant, kad kodekso rengėjai, ketinantys prašyti patvirtinti elgesio kodeksą, kurį ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę (toliau – duomenų perdavimui skirtas (-i) kodeksas (-ai)), gerai žinotų apie procesą ir suprastų formalius reikalavimus bei atitinkamas ribas, kurių reikia tokiam elgesio kodeksui parengti.
3. Šiomis gairėmis papildomos EDAV gairės Nr. 1/2019 dėl Reglamento (ES) 2016/679 numatytų elgesio kodeksų ir stebėsenos įstaigų, kuriomis nustatoma bendra elgesio kodeksų priėmimo sistema (toliau – Gairės Nr. 1/2019). Todėl Gairėse Nr. 1/2019 išdėstyti argumentai, visų pirma susiję su priimtinumu, pateikimu ir patvirtinimo kriterijais, taip pat galioja rengiant duomenų perdavimui skirtus kodeksus.

2 KAS YRA ELGESIO KODEKSAI KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖ?

4. BDAR 46 straipsnyje reikalaujama, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai nustatytų tinkamas apsaugos priemones, taikytinas perduodant asmens duomenis į trečiąsias valstybes arba tarptautinėms organizacijoms.
5. Tuo tikslu BDAR nurodytos įvairios tinkamos apsaugos priemonės, kurias pagal 46 straipsnį organizacijos gali taikyti ketindamos perduoti duomenis į trečiąsias valstybes, be kita ko, nustatydamos

² Šiame dokumente minimos valstybės narės – tai EEE valstybės narės.

elgesio kodeksus kaip naują duomenų perdavimo mechanizmą (40 straipsnio 3 dalis ir 46 straipsnio 2 dalies e punktas). Šiuo atžvilgiu, kaip numatyta 40 straipsnio 3 dalyje, kai kompetentinga priežiūros institucija (toliau – kompetentinga PI) patvirtina elgesio kodeksą ir Komisija pripažįsta jį visuotinai galiojančiu Sąjungoje, trečiosiose valstybėse esantys duomenų valdytojai ar tvarkytojai, kuriems BDAR netaikomas, taip pat gali laikytis elgesio kodekso ir jį naudoti, siekdami numatyti atitinkamas į trečiąsias valstybes perduodamų duomenų apsaugos priemones. Tokie duomenų valdytojai ir tvarkytojai, naudodamiesi sutartinėmis arba kitomis teisiškai privalomomis priemonėmis, turi prisiimti privalomus ir vykdytinus įsipareigojimus taikyti kodekse numatytas tinkamas apsaugos priemones, be kita ko, duomenų subjektų teisių atžvilgiu, kaip reikalaujama 40 straipsnio 3 dalyje.

6. Elgesio kodeksus gali parengti asociacijos ar kitos įstaigos, atstovaujančios duomenų valdytojų ar tvarkytojų (kodekso rengėjų) kategorijoms, kaip nurodyta 40 straipsnio 2 dalyje. Kaip nurodyta Gairėse Nr. 1/2019, neišsamiam galimų kodekso rengėjų sąrašui galėtų priklausyti prekybos ir atstovaujančios asociacijos, sektorių organizacijos, akademinės organizacijos ir interesų grupės. Remiantis tomis pačiomis gairėmis, duomenų perdavimui skirtus kodeksus galėtų parengti, pavyzdžiui, sektoriui atstovaujančios įstaigos (pavyzdžiui, bankų ir finansų, draudimo sektoriaus asociacija arba federacija), tačiau jie taip pat galėtų būti rengiami atskiriems sektoriams, kuriuose vykdoma bendra duomenų tvarkymo veikla, pasižyminti tomis pačiomis duomenų tvarkymo ypatybėmis ir poreikiais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių specialistų asociacijos arba federacijos parengtas žmogiškųjų išteklių kodeksas arba vaikų duomenų kodeksas). Todėl tokie kodeksai leistų duomenų valdytojams ir tvarkytojams trečiosiose valstybėse, gaunantiems duomenis pagal kodeksą, planuoti tokį duomenų perdavimą, kartu geriau atsižvelgiant į konkrečius jų sektoriaus duomenų tvarkymo poreikius arba į bendrą duomenų tvarkymo veiklą. Todėl jie galėtų būti naudojami kaip labiau pritaikyta priemonė, palyginti su kitais pagal 46 straipsnį taikomais duomenų perdavimo mechanizmais. Elgesio kodeksai, kurie bus naudojami kaip duomenų perdavimo priemonė, visų pirma leis tam tikram duomenų valdytojui ar tvarkytojui trečiojoje valstybėje numatyti tinkamas apsaugos priemones, taikytinas daugkartiniam duomenų perdavimui į trečiąją valstybę ir pritaikytas konkrečiam sektoriui ar duomenų tvarkymo veiklai. Be to, subjektai, kurie naudoja elgesio kodeksus, neprivalo priklausyti tai pačiai grupei, kad galėtų planuoti savo duomenų perdavimą (kaip ir įmonei privalomų taisyklių atveju).
7. Taip pat reikėtų pažymėti, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai, kuriems taikomas BDAR (t. y. duomenų eksportuotojai), siekdami laikytis savo įsipareigojimų, kai duomenys perduodami į trečiąsias valstybes pagal BDAR, gali remtis duomenų perdavimui skirtu kodeksu, kurio laikosi duomenų importuotojas trečiojoje valstybėje, nereikalaujant, kad tokie duomenų valdytojai ar tvarkytojai patys laikytųsi tokio kodekso. Todėl pagal duomenų perdavimui skirtą kodeksą galėtų būti planuojamas duomenų valdytojų ar tvarkytojų, kurie nesilaiko to elgesio kodekso, duomenų perdavimas duomenų valdytojams ar tvarkytojams trečiojoje valstybėje, kurie laikėsi to elgesio kodekso, su sąlyga, kad įsipareigojimas laikytis elgesio kodekse nustatytų pareigų tvarkant perduodamus duomenis, įskaitant, visų pirma, duomenų subjektų teisių atžvilgiu, yra įtrauktas į privalomą dokumentą. Tai reiškia, kad duomenų importuotojas trečiojoje valstybėje turi laikytis duomenų perdavimui skirto kodekso, o duomenų eksportuotojai, kuriems taikomas BDAR, nebūtinai turi laikytis tokio kodekso. Įmonių grupės, perduodančios duomenis iš subjektų, kuriems taikomas BDAR, subjektams už EEE ribų, kaip duomenų perdavimo priemonę taip pat gali naudoti elgesio kodeksą, jei subjektai už EEE ribų laikosi to duomenų perdavimui skirto kodekso ir yra prisiėmę privalomus ir vykdytinus įsipareigojimus, susijusius su duomenų perdavimu.

1 pavyzdys³. Įmonės XYZ būstinė yra Italijoje, o jos filialai įsikūrę Vokietijoje, Nyderlanduose, Ispanijoje ir Belgijoje. Siekdama valdyti grupės naudojamas IT priemonės, įmonė XYZ naudojami trečiojoje valstybėje įsisteigusio debesijos paslaugų teikėjo, kuris nevykdo veiklos ES, paslaugomis. Naudojant IT priemones tvarkomi duomenys apima duomenų perdavimą iš įmonės XYZ ir jos filialų debesijos paslaugų teikėjui duomenų saugojimo tikslais. Kadangi debesijos paslaugų teikėjas trečiojoje valstybėje laikėsi elgesio kodekso, kuris turi būti naudojamas kaip su debesijos paslaugomis susijusių duomenų perdavimo priemonė, patvirtinta pagal 40 straipsnio 5 dalį, duomenų srautai iš įmonės XYZ ir jos filialų debesijos paslaugų teikėjui gali būti teikiami naudojant elgesio kodeksą, kurio laikėsi debesijos paslaugų teikėjas. Šiuo atveju vietoje kitų duomenų perdavimo priemonių, pavyzdžiui, įmonei privalomų taisyklių, debesijos paslaugų teikėjo naudojamas elgesio kodeksas atrodo tinkamesnis, nes elgesio kodekse nereikalaujama, kad duomenų valdytojas ar tvarkytojas, veikiantis kaip duomenų importuotojas, būtų EEE, o įmonių grupė turi būti EEE, kad galėtų naudotis įmonei privalomomis taisyklėmis. Elgesio kodeksas taip pat naudingas sprendžiant daugkartinio duomenų perdavimo klausimą, kai taikoma viena priemonė, palyginti su (visiškai) sutartiniais sprendimais, pavyzdžiui, standartinėmis sutarčių sąlygomis.

8. Duomenų perdavimui skirtame kodekse taip pat galėtų būti apibrėžtas duomenų valdytojų ar tvarkytojų, kuriems taikomas BDAR, vykdomas duomenų perdavimas duomenų valdytojams ar tvarkytojams trečiojoje valstybėje, kurie laikėsi to paties duomenų perdavimui skirto elgesio kodekso, su sąlyga, kad bet kuriuo atveju, kaip paaiškinta pirmiau, įsipareigojimas laikytis elgesio kodekse nustatytų pareigų, be kita ko, duomenų subjektų teisių atžvilgiu, kaip įtvirtinta BDAR, yra įtrauktas į privalomą dokumentą.

2 pavyzdys. Asociacija, atstovaujanti įvairių kategorijų duomenų valdytojams ar tvarkytojams, dalyvaujantiems tos pačios rūšies mokslinių tyrimų veikloje sveikatos priežiūros sektoriuje, kuri apima reguliarių duomenų perdavimą trečiųjų valstybių duomenų valdytojams ar tvarkytojams, parengia elgesio kodeksą, kurį taip pat ketinama naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę. Atitinkami duomenų valdytojai ar tvarkytojai EEE laikosi šio elgesio kodekso, kurio taip pat laikosi trečiųjų valstybių duomenų valdytojai ar tvarkytojai. Duomenų perdavimas trečiųjų valstybių duomenų valdytojams ar tvarkytojams vykdam mokslinių tyrimų veiklą gali būti pagrįstas šiuo elgesio kodeksu.

9. Tiek, kiek labiausiai tikėtina, kad atitinkami subjektai, planuodami duomenų perdavimą iš daugiau nei vienos valstybės narės, naudosis duomenų perdavimui skirtais kodeksais, ir atsižvelgiant į tai, kad tie elgesio kodeksai turėtų būti visuotinai galiojantys pagal BDAR 40 straipsnio 9 dalį, jie būtų laikomi tarpvalstybiniais kodeksais, kaip apibrėžta Gairėse Nr. 1/2019⁴.

³ Pavyzdžiui nedaroma poveikio EDAV rekomendacijoms Nr. 01/2020 dėl priemonių, kuriomis papildomos duomenų perdavimo priemonės.

⁴ Tarpvalstybinis kodeksas – kodeksas, apimantis duomenų tvarkymo veiklą daugiau kaip vienoje valstybėje narėje. Žr. Gairių Nr. 1/2019 1 priedą „Skirtumai tarp nacionalinių ir tarpvalstybinių kodeksų“.

3 KOKS TURĖTŲ BŪTI ELGESIO KODEKSO, KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖS, TURINYS?

10. Kaip nurodyta pirmiau, duomenų perdavimui skirtas elgesio kodeksas yra viena iš priemonių, kuriomis gali naudotis organizacijos, vykdančios tam tikrą duomenų tvarkymo veiklą, pavyzdžiui, konkrečiame sektoriuje arba bendrą duomenų tvarkymo veiklą, kuriai būdingos tos pačios duomenų tvarkymo ypatybės ir poreikiai, kad užtikrintų tinkamas asmens duomenų perdavimo į trečiąją valstybę apsaugos priemonės pagal 46 straipsnį.
11. Be to, iš 40 straipsnio 3 dalies nuostatų, kuriose nurodoma, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai, kuriems pagal 3 straipsnį netaikomas BDAR, gali laikytis duomenų perdavimui skirtų kodeksų, galima daryti išvadą, kad duomenų perdavimui skirti kodeksai iš dalies arba kaip visuma yra konkrečiai skirti trečiųjų valstybių duomenų valdytojams ar tvarkytojams. Todėl, EDAV teigimu, duomenų perdavimui skirto kodekso tikslas taip pat turėtų būti nustatyti taisyklės, kurių turės laikytis trečiosios valstybės duomenų valdytojas ar tvarkytojas (duomenų importuotojas), kad būtų užtikrinta tinkama asmens duomenų apsauga pagal BDAR V skyriaus reikalavimus, kai juos tvarko toks trečiosios valstybės duomenų valdytojas ar tvarkytojas (t. y. duomenų importuotojas).
12. Kalbant konkrečiau apie turinį, siekiant suteikti tinkamas apsaugos priemones, kaip apibrėžta 46 straipsnyje, reikia atsižvelgti į šiuos elementus:
 - duomenų valdytojams ar tvarkytojams pagal BDAR nustatytus pagrindinius principus, teises ir pareigas, taip pat
 - garantijas, susijusias su duomenų perdavimo aplinkybėmis (pavyzdžiui, dėl tolesnio duomenų perdavimo klausimo, įstatymų kolizijos trečiojoje valstybėje).
13. Šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad elgesio kodeksas iš pradžių gali būti parengtas tik siekiant patikslinti BDAR taikymą pagal 40 straipsnio 2 dalį (BDAR kodeksas) arba taip pat kaip kodeksas, skirtas duomenų perdavimui pagal 40 straipsnio 3 dalį. Todėl, atsižvelgiant į pradinę kodekso taikymo sritį ir turinį, jį gali reikėti iš dalies pakeisti, kad jis apimtų visus pirmiau nurodytus elementus, jei bus naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė.

3 pavyzdys. Asociacija ABC, suburianti organizacijas, veikiančias tiesioginės rinkodaros sektoriuje ES lygmeniu, priėmė elgesio kodeksą, kuriuo siekiama patikslinti skaidrumo principo ir susijusių BDAR nustatytų reikalavimų taikymą vykdant duomenų tvarkymo veiklą tokiam sektoriuje. Asociacija nori naudoti šį elgesio kodeksą kaip duomenų perdavimo už EEE ribų planavimo priemonę. Kadangi elgesio kodekse daugiausia dėmesio skiriama skaidrumo principui, jį reikėtų iš dalies pakeisti, kad jis papildomai apimtų tinkamas apsaugos priemones, reikalingas tarptautiniam asmens duomenų perdavimui, visus BDAR nustatytus svarbiausius principus ir pagrindinius reikalavimus (išskyrus skaidrumą), taip pat į jį būtų įtrauktos su duomenų perdavimu susijusios garantijos, kad toks kodeksas būtų patvirtintas kaip duomenų perdavimui skirtas kodeksas.

14. Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į EDAV Gairėse Nr. 1/2019 pateiktus paaiškinimus, visi elementai, kuriais numatomos pirmiau nurodytos tinkamos apsaugos priemonės, turės būti išdėstyti kodekse taip,

kad būtų lengviau veiksmingai juos taikyti ir būtų nurodyta, kaip jie praktiškai taikomi konkrečiai duomenų tvarkymo veiklai arba sektoriui⁵.

15. Šių gairių 6 skirsnyje pateikiamas ir paaiškinamas elementų, kurie turi būti įtraukti į duomenų perdavimui skirtą kodeksą, kad būtų galima laikyti, jog juo užtikrinamos tinkamos apsaugos priemonės, kontrolinis sąrašas.

4 KOKIE SUBJEKTAI DALYVAUJA RENGIANČIĄ KODEKSĄ, KURIS BŪTŲ NAUDOJAMAS KAIP DUOMENŲ PERDAVIMO PRIEMONĖ, IR KOKS JŲ VAIDMUO?

4.1 Kodekso rengėjas

16. Kodekso rengėjas yra subjektas, asociacija (federacija) ar kita įstaiga, kuri parengia duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą arba iš dalies pakeičia patvirtintą BDAR kodeksą, kad galėtų jį naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę, ir pateikia jį tvirtinti kompetentingai PI⁶.

4.2 Stebėsenos įstaiga

17. Kaip ir bet kurio elgesio kodekso atveju, stebėsenos įstaiga turės būti nurodyta kaip duomenų perdavimui skirtą kodekso dalis ir akredituota kompetentingos PI pagal 41 straipsnį. Konkrečiau, jos užduotis bus stebėti, ar tokio kodekso besilaikantys trečiųjų valstybių duomenų valdytojai arba tvarkytojai laikosi kodekse nustatytų taisyklių⁷.
18. Atsižvelgiant į tai, kad duomenų perdavimui skirti elgesio kodeksai taip pat arba konkrečiau yra skirti trečiųjų valstybių duomenų valdytojams ar tvarkytojams, reikia užtikrinti, kad stebėsenos įstaigos galėtų veiksmingai stebėti kodeksą, kaip nurodyta Gairėse Nr. 1/2019. Pagal duomenų perdavimui skirtus kodeksus veikiančios stebėsenos įstaigos gali būti tik EEE viduje arba už jos ribų, jeigu atitinkama stebėsenos įstaiga turi padalinį EEE. Atsižvelgiant į tai, stebėsenos įstaigos buveinė EEE yra ta, kurioje yra stebėsenos įstaigos būstinė, arba vieta, kurioje priimami galutiniai sprendimai dėl stebėsenos veiklos, taip pat reikalaujama, kad EEE subjektas galėtų kontroliuoti stebėsenos įstaigos subjektus už EEE ribų ir užtikrinti visišką atskaitomybę už visus sprendimus ir veiksmus (įskaitant atsakomybę už bet kokius pažeidimus).
19. Be to, EEE stebėsenos įstaiga gali sudaryti subrangos sutartis su išorės subjektu už EEE ribų, veikiančiu jos vardu, jeigu toks subjektas turi tokią pat kompetenciją ir ekspertinių žinių, kaip reikalaujama elgesio kodekse ir akreditavimo reikalavimuose, ir jei EEE stebėsenos įstaiga gali užtikrinti veiksmingą perkančiojo subjekto teikiamų paslaugų kontrolę ir turi teisę priimti sprendimus dėl stebėsenos veiklos. Siekdama užtikrinti atitiktį šiems akreditavimo reikalavimams, kai stebėsenos įstaiga dalį savo užduočių paveda atlikti subrangovams, stebėsenos įstaiga sudaro sutartį arba bet kokią kitą teisės aktą pagal Europos Sąjungos teisės aktus, kurie yra privalomi subrangovui stebėsenos įstaigos atžvilgiu taip, kad visos subrangovui pavestos užduotys atitiktų BDAR reikalavimus. Naudojimasis subranga nereiškia, kad perduodama atsakomybė; bet kuriuo atveju stebėsenos įstaiga lieka atskaitinga priešišios institucijai už elgesio kodekso laikymosi stebėseną. Stebėsenos įstaiga užtikrina, kad visi subrangovai atitiktų

⁵ Žr. Gairių Nr. 1/2019 6 skirsnį.

⁶ Daugiau informacijos apie reikalavimus, susijusius su kodekso rengėju, pateikiama Gairių Nr. 1/2019 2 skirsnyje pateiktoje kodekso rengėjo apibrėžtyje ir 5.3 skirsnyje.

⁷ Daugiau informacijos apie poreikį įsteigti stebėsenos įstaigą pagal elgesio kodeksą pateikta Gairių Nr. 1/2019 11 ir 12 skirsniuose.

šiam akreditavimo reikalavimų dokumente nustatytus reikalavimus, visų pirma susijusius su nepriklausomumu, interesų konflikto nebuvimu ir ekspertinėmis žiniomis. Stebėsenos įstaiga į su subrangovais pasirašytą sutartį įtraukia specialią nuostatą, kuria siekiama užtikrinti asmens duomenų, kurie, kai taikoma, gali būti atskleisti subrangovui atliekant stebėsenos užduotis, konfidencialumą, ir nustato tinkamas apsaugos priemones, kai tokie asmens duomenys perduodami jos subrangovams.

4.3 Priežiūros institucijos

20. Pagal 40 straipsnio 5 dalį kompetentinga PI turės patvirtinti duomenų perdavimui skirtą elgesio kodekso projektą arba jo pakeitimus, kad jį būtų galima naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę, ir akredituoti kodekse nurodytą stebėsenos įstaigą, atsižvelgiant į papildomus akreditavimo reikalavimus, susijusius su duomenų perdavimui skirtais elgesio kodeksais.

4.4 EDAV

21. Pagal 40 straipsnio 7 dalį ir 64 straipsnio 1 dalies b punktą EDAV bus paprašyta pateikti nuomonę dėl PI sprendimo projekto, kuriuo siekiama patvirtinti duomenų perdavimui skirtą kodeksą arba elgesio kodekso pakeitimą, kad šį kodeksą taip pat būtų galima naudoti kaip duomenų perdavimo priemonę⁸.

4.5 Komisija

22. Kaip numatyta 40 straipsnio 9 dalyje, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą, gali nuspręsti, kad duomenų perdavimui skirtas ir PI patvirtintas kodeksas visuotinai galioja Sąjungoje. Perduodant duomenis galima remtis tik tais kodeksais, kurie visuotinai galioja Sąjungoje.

5 DUOMENŲ PERDAVIMUI SKIRTO ELGESIO KODEKSO PRIĖMIMO PROCESAS

23. Remiantis 40 straipsnio 5 ir 9 dalimis, tam, kad duomenų perdavimui skirtas kodeksas būtų priimtas, pirmiausia jį turi patvirtinti kompetentinga EEE priežiūros institucija, o tada Komisija įgyvendinimo aktu turi pripažinti jį visuotinai galiojančiu Sąjungoje.
24. Kaip pirmiau minėta 2 skirsnyje, tiek, kiek labiausiai tikėtina, kad duomenų valdytojai ar tvarkytojai, planuodami duomenų perdavimą iš daugiau nei vienos valstybės narės, naudosis duomenų perdavimui skirtais kodeksais, jie būtų laikomi tarpvalstybiniais kodeksais ir turėtų atitikti tarpvalstybinių kodeksų patvirtinimo procedūrą, įskaitant būtinybę EDAV pateikti nuomonę, kaip nurodyta Gairių Nr. 1/2019 8 skirsnyje ir 4 priede⁹. Praktiškai gali atsirasti įvairių scenarijų, kai asociacija (federacija) ar kita įstaiga ketina priimti duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą:

- Kodekso projektas parengtas kaip BDAR kodeksas ir yra skirtas naudoti kaip trečiosios valstybės duomenų valdytojų ar tvarkytojų duomenų perdavimo priemonė. Tokį kodekso projektą pirmiausia turėtų patvirtinti kompetentinga PI pagal tarpvalstybiniams kodeksams taikomą procedūrą, įskaitant Valdybos nuomonę, tada Komisija jį turėtų pripažinti visuotinai galiojančiu Sąjungoje pagal 40 straipsnio 9 dalį. Atlikus šiuos veiksmus, duomenų valdytojai ar tvarkytojai

⁸ Žr. EDAV dokumentą dėl neoficialių posėdžių elgesio kodeksų klausimais rengimo procedūros, https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_documentprocedurecodesconductsessions_lt.pdf.

⁹ Žr. Gairių Nr. 1/2019 1 priedą „Skirtumai tarp nacionalinių ir tarpvalstybinių kodeksų“.

trečiojoje valstybėje gali laikytis kodekso, o kodeksas gali būti naudojamas siekiant užtikrinti tinkamas duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes apsaugos priemones.

- Elgesio kodeksas iš pradžių parengtas ir patvirtintas kaip BDAR kodeksas. Toks kodeksas dar labiau išplečiamas siekiant, kad jis taip pat būtų naudojamas kaip trečiųjų valstybių duomenų valdytojų ar tvarkytojų vykdomo duomenų perdavimo priemonė. Kodekso pakeitimas, susijęs su duomenų perdavimu, turės būti pateiktas tvirtinti kompetentingai PI, ji vadovausis tarpvalstybiniam kodeksams taikoma procedūra, įskaitant Valdybos nuomonę. Tada Komisija turės pripažinti iš dalies pakeistą kodeksą visuotinai galiojančiu Sąjungoje pagal 40 straipsnio 9 dalį. Po šio pripažinimo duomenų valdytojai ar tvarkytojai trečiojoje valstybėje gali laikytis tokio kodekso ir jį naudoti, kad užtikrintų tinkamas asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes apsaugos priemones.
25. Gairių priede pateiktoje struktūrinėje schemoje išsamiai aprašomi duomenų perdavimui skirto elgesio kodekso priėmimo procedūriniai etapai, atsižvelgiant į pirmiau nurodytus galimus scenarijus.

6 KOKIOS GARANTIJOS TURI BŪTI SUTEIKTOS PAGAL KODEKSĄ?

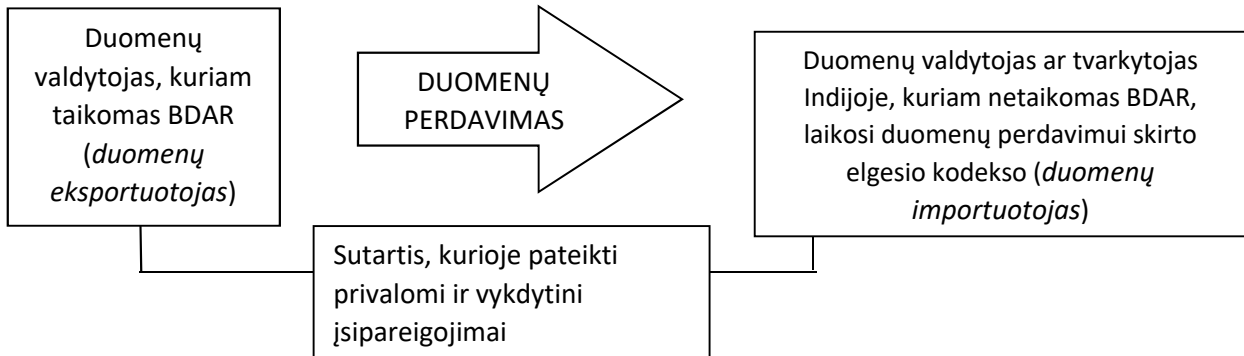
6.1 Privalomi ir vykdytini įsipareigojimai, kuriuos reikia įgyvendinti

26. BDAR 40 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad duomenų valdytojai ir tvarkytojai, kuriems netaikomas BDAR ir kurie laikosi duomenų perdavimui skirto kodekso, sutartinėmis arba kitomis teisiškai privalomomis priemonėmis prisiimtų privalomus ir vykdytinus įsipareigojimus taikyti kodekse numatytas tinkamas apsaugos priemones, visų pirma duomenų subjektų teisių atžvilgiu.
27. Kaip nurodyta BDAR, tokie įsipareigojimai gali būti prisiimami sudarant sutartį ir tai atrodo paprasčiausias sprendimas. Taip pat galėtų būti taikomos kitos priemonės, su sąlyga, kad kodekso besilaikantys duomenų valdytojai ar tvarkytojai galėtų įrodyti, kad šios kitos priemonės yra privalomos ir vykdytinos.
28. Bet kuriuo atveju priemonė turi būti privalomo ir vykdytino pobūdžio pagal ES teisę, be to, turėtų būti privaloma ir vykdytina duomenų subjektams, kaip trečiosioms valstybėms naudos gavėjoms.
29. Elgesio kodeksą, kuris naudojamas kaip duomenų perdavimo priemonė, gali pasirašyti tiek EEE, tiek už EEE ribų esantys subjektai. Skirtumas tarp EEE ir už jos ribų esančių kodeksą pasirašiusių subjektų yra tas, kad, priešingai nei už EEE ribų esantiems subjektams, EEE esantiems kodeksą pasirašiusiems subjektams tiesiogiai taikomas BDAR (su sąlyga, kad už EEE ribų esantiems kodeksą pasirašiusiems subjektams netaikoma BDAR 3 straipsnio 2 dalis).
30. Kalbant apie kodeksą pasirašiusius subjektus, esančius už EEE ribų, reikia sudaryti sąlygas, kad jų įsipareigojimu laikytis nustatyto duomenų apsaugos lygio būtų užtikrinta, kad nebūtų pakenkta BDAR numatytam duomenų apsaugos lygiui. Tai būtina sąlyga, kad jie galėtų naudoti elgesio kodeksą kaip duomenų perdavimo priemonę.
31. Šiuo tikslu trečiosios valstybės duomenų valdytojas ar tvarkytojas (t. y. duomenų importuotojas) galėtų pasirašyti sutartį su, pavyzdžiui, pagal kodeksą duomenis perduodančiu subjektu (t. y. duomenų eksportuotoju). Praktiškai būtų galima naudotis galiojančia sutartimi, jei tokia yra (pavyzdžiui, duomenų eksportuotojo ir importuotojo paslaugų susitarimu arba sutartimi, kuri turi būti sudaryta pagal BDAR 28 straipsnį duomenų importuotojo ir tvarkytojo atveju), į kurią galėtų būti įtraukti privalomi ir vykdytini įsipareigojimai. Kita galimybė galėtų būti remtis atskira sutartimi, prie duomenų

perdavimui skirto kodekso pridedant pavyzdinę sutartį, kurią tuomet turėtų pasirašyti, pavyzdžiui, trečiosios valstybės duomenų valdytojai ar tvarkytojai ir visi jos duomenų eksportuotojai.

32. Atsižvelgiant į konkrečią padėtį, turėtų būti galima lanksčiai pasirinkti tinkamiausią variantą.
33. Kai duomenų tvarkytojas turi naudoti elgesio kodeksą duomenų perdavimui ir tolesniam perdavimui pagalbiniais duomenų tvarkytojams, nuoroda į elgesio kodeksą ir dokumentą, kuriame numatyti privalomi ir vykdytini įsipareigojimai, jei įmanoma, taip pat turėtų būti pateikta duomenų tvarkytojo ir jo duomenų valdytojo pasirašytame susitarime.

Privalomi ir vykdytini duomenų importuotojo įsipareigojimai (pavyzdys)

34. Apskritai sutartimi arba kita priemone turi būti nustatyta, kad duomenų valdytojas ar tvarkytojas, tvarkydamas pagal kodeksą gautus duomenis, įsipareigoja laikytis duomenų perdavimui skirtame kodekse nurodytų taisyklių. Sutartimi ar kita priemone taip pat numatomi mechanizmai, leidžiantys užtikrinti tokių įsipareigojimų vykdymą tais atvejais, kai duomenų valdytojas ar tvarkytojas visų pirma pažeidžia duomenų subjektų, kurių duomenys bus perduodami pagal kodeksą, teises.
35. Konkrečiau, sutartis ar kita priemonė turėtų apimti:
 - duomenų subjektų, kaip trečiųjų valstybių naudos gavėjų, kurių duomenys perduodami pagal kodeksą, teisę užtikrinti, kad būtų laikomasi kodekse nustatytų taisyklių;
 - atsakomybės už kodekso taisyklių pažeidimus, kai kodeksą pasirašęs subjektas yra už EEE ribų, klausimą. Į kodeksą įtraukiama nuostata dėl jurisdikcijos, kurioje pažymima, kad tuo atveju, kai kodeksą pasirašęs subjektas, kuris nėra EEE, pažeidžia kodekse nustatytas taisykles, duomenų subjektai, pasinaudodami savo, kaip trečiosios valstybės naudos gavėjos, teise, įskaitant teisę gauti kompensaciją, turi turėti galimybę pareikšti ieškinį tam subjektui EEE PI ir EEE teisme, kur yra duomenų subjekto įprastinė gyvenamoji vieta. Už EEE ribų veikiantis kodeksą pasirašęs subjektas sutinka su duomenų subjekto sprendimu tai padaryti. Duomenų subjektai taip pat turi galimybę duomenų eksportuotojui pareikšti bet kokią ieškinį, susijusį su tuo, kad duomenų importuotojas laikosi elgesio kodekso, duomenų eksportuotojo įsisteigimo arba duomenų subjekto įprastinės gyvenamosios vietos PI arba teisme. Ši atsakomybė neturėtų daryti poveikio mechanizmams, kurie turi būti įgyvendinti pagal kodeksą, ir stebėsenos įstaigai, kuri pagal kodeksą taip pat gali imtis priemonių prieš duomenų valdytojus ar tvarkytojus, nustatydamas taisomuosius veiksmus. Duomenų importuotojas ir duomenų eksportuotojas taip pat turėtų sutikti, kad duomenų subjektui BDAR 80 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis galėtų atstovauti ne pelno įstaiga, organizacija ar asociacija;

- duomenų eksportuotojo teisę reikalauti, kad kodeksą pasirašiusiam subjektui, kuris veikia kaip duomenų importuotojas, būtų taikomos kodekse nustatytos taisyklės kaip trečiajai valstybei naudos gavėjai;
- duomenų importuotojo pareigą pranešti duomenų eksportuotojui ir duomenų eksportuotojo priežiūros institucijai apie visus nustatytus kodekso pažeidimus, kuriuos padarė tas pats kodeksą pasirašęs subjektas, veikiantis kaip duomenų importuotojas už EEE ribų, ir apie bet kokius taisomuosius veiksmus, kurių ėmėsi stebėsenos įstaiga, reaguodama į tą pažeidimą.

6.2 Elementų, kurie turi būti įtraukti į duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą, kontrolinis sąrašas

36. Atsižvelgdama į apsaugos priemones, nustatytas esamomis duomenų perdavimo priemonėmis pagal BDAR 46 straipsnį (pavyzdžiui, įmonėms privalomas taisyklės), ir siekdama užtikrinti apsaugos lygio suderinamumą, taip pat atsižvelgdama į ESTT sprendimą *Schrems II*¹⁰, EDAV laikosi nuomonės, jog tam, kad būtų laikoma, kad užtikrinamos tinkamos apsaugos priemonės, į duomenų perdavimui skirtą elgesio kodeksą, be kita ko, turėtų būti įtraukti šie elementai:

- duomenų perdavimo, kuriam turi būti taikomas kodeksas, aprašymas (perduodamų duomenų pobūdis, duomenų subjektų kategorijos, šalys);
- duomenų apsaugos principų, kurių turi būti laikomasi pagal kodeksą, aprašymas (skaidrumas, sąžiningumas ir teisėtumas, tikslo apribojimas, duomenų kiekio mažinimas ir tikslumas, ribotas duomenų saugojimas, neskelbtinų duomenų tvarkymas, saugumas, kad duomenų tvarkytojai laikytųsi duomenų valdytojo nurodymų), įskaitant taisykles dėl naudojimosi duomenų tvarkytojų arba pagalbinių duomenų tvarkytojų paslaugomis ir tolesnio duomenų perdavimo taisyklės;
- atskaitomybės principo priemonės, kurių reikia imtis pagal kodeksą;
- tinkamo valdymo nustatymas pasitelkiant duomenų apsaugos pareigūnus ar kitus privatumo srities darbuotojus, atsakingus už kodekse nustatytą su duomenų apsauga susijusių įsipareigojimų laikymąsi;
- parengta tinkama mokymo programa, skirta su kodeksu susijusiems įsipareigojimams;
- vidaus arba išorės auditorių atliekamas duomenų apsaugos auditas arba kitas vidaus mechanizmas, skirtas stebėti, kaip laikomasi kodekso, neatsižvelgiant į priežiūrą, kurią turi užtikrinti stebėsenos įstaiga, kaip ir bet kokio elgesio kodekso atveju. Kadangi duomenų apsaugos audito programos tikslas yra užtikrinti ir įrodyti, kad kodekso laikomasi, stebėsenos įstaigos atliekamo audito tikslas yra įvertinti, ar pareiškėjas atitinka reikalavimus dalyvauti taikant kodeksą, ar ir toliau atitinka reikalavimus, kai pasirašo kodeksą, ir ar būtina taikyti sankcijas pažeidimų atveju;
- skaidrumo priemonės, įskaitant lengvą prieigą, susijusios su kodekso naudojimu, visų pirma kiek tai susiję su trečiosios valstybės naudos gavėjos teisėmis;
- duomenų subjektui suteiktos teisės susipažinti su duomenimis, juos ištaisyti, ištrinti, apriboti, pranešti apie ištaisymą, ištrynimą ar apribojimą, nesutikti, kad duomenys būtų tvarkomi arba

¹⁰ 2020 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas *Duomenų apsaugos pareigūnas / Facebook Ireland Limited ir Maximillian Schrems*.

būtų taikomi tik automatizuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, grindžiami sprendimai, kaip numatyta BDAR 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21 ir 22 straipsniuose;

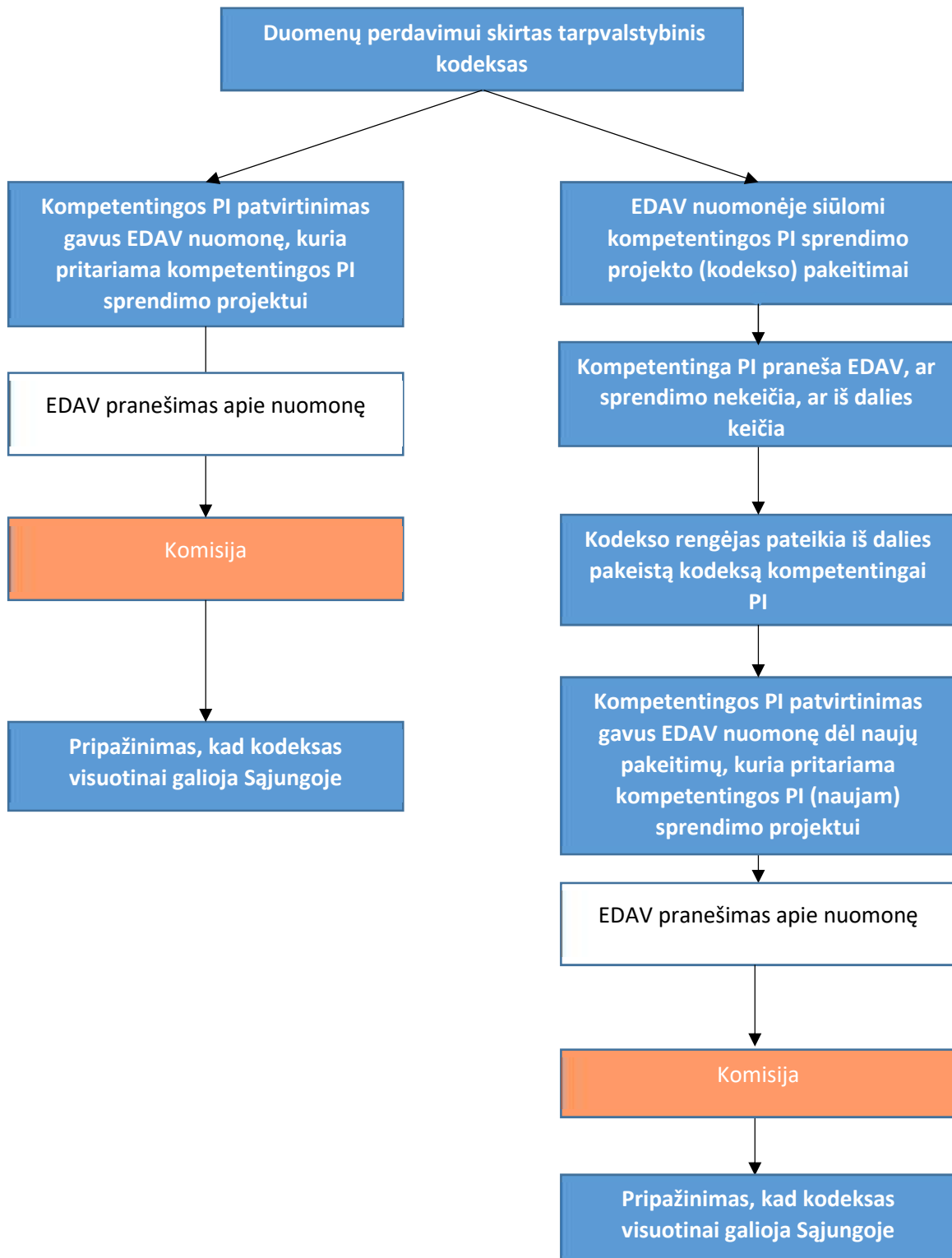
- trečiosios valstybės naudos gavėjos teisės duomenų subjektams užtikrinti kodekso taisyklių vykdymą kaip trečiosioms valstybėms naudos gavėjoms (taip pat galimybė pateikti skundą kompetentingai PI ir EEE teismams);
 - stebėsenos įstaigos prižiūrimas tinkamas skundų dėl duomenų apsaugos taisyklių pažeidimų nagrinėjimo procesas, kuris, jei manoma, kad tai tikslinga, gali būti papildytas kodeksą pasirašiusiam subjektui taikoma skundų nagrinėjimo vidaus procedūra;
 - garantija, kad tuo metu, kai trečiosios valstybės duomenų valdytojas ar tvarkytojas laikosi kodekso, jis neturi pagrindo manyti, kad asmens duomenų tvarkymui trečiojoje valstybėje, į kurią perduodami duomenys, taikomi įstatymai trukdo jam vykdyti savo įsipareigojimus pagal kodeksą ir prireikus kartu su duomenų eksportuotoju įgyvendinti papildomas priemones¹¹, kad būtų užtikrintas reikiamas apsaugos lygis pagal EEE teisę¹². Be to, aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis (įskaitant pranešimą EEE duomenų eksportuotojui, atitinkamų papildomų priemonių įgyvendinimą), jei trečiosios valstybės duomenų valdytojas ar tvarkytojas, kuris pradėjo laikytis kodekso, sužino apie kokius nors trečiosios valstybės teisės aktus, kuriais užkertamas kelias kodeksą pasirašiusiam subjektui laikytis įsipareigojimų, prisiimtų pagal kodeksą, ir priemonės, kurių reikia imtis trečiosios valstybės vyriausybės prašymų suteikti prieigą atveju;
 - kodekso pakeitimų tvarkymo mechanizmai;
 - kodeksą pasirašiusio subjekto pasitraukimo iš kodekso pasekmės;
 - kodeksą pasirašiusio subjekto ir stebėsenos įstaigos įsipareigojimas bendradarbiauti su EEE PI;
 - kodeksą pasirašiusio subjekto įsipareigojimas sutikti, kad jam būtų taikoma EEE PI jurisdikcija bet kurioje procedūroje, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi elgesio kodekso, ir EEE teismuose;
 - duomenų perdavimui skirto kodekso stebėsenos įstaigos atrankos kriterijai, t. y. siekiant įrodyti, kad stebėsenos įstaiga turi reikiamo lygio kompetenciją, kad galėtų veiksmingai atlikti savo funkcijas, susijusias su tokiu duomenų perdavimui skirtu kodeksu.
37. Bet kuriuo atveju reikėtų pažymėti, kad šie elementai yra minimalios garantijos, kurias gali reikėti papildyti papildomais įsipareigojimais ir priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamą duomenų perdavimą pagal elgesio kodeksą.
38. EDAV įvertins šių gairių veikimą, atsižvelgdama į patirtį, įgytą jas praktiškai taikant, ir pateiks papildomų gairių, kaip paaiškinti pirmiau išvardytų elementų taikymą.

¹¹ Europos duomenų apsaugos valdyba paskelbė rekomendaciją dėl priemonių, kuriomis papildomos duomenų perdavimo priemonės, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ES asmens duomenų apsaugos lygio. Tai gali padėti atlikti su trečiaja valstybe susijusį vertinimą ir nustatyti tinkamas papildomas priemones.

¹² Tai grindžiama supratimu, kad įstatymai ir praktika, kuriais paisoma pagrindinių teisių ir laisvių esmės ir neviršijama to, kas būtina ir proporcinga demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti vieną iš Reglamento (ES) 2016/679 23 straipsnio 1 dalyje išvardytų tikslų, neprieštarauja duomenų perdavimui skirtame elgesio kodekse nurodytoms apsaugos priemonėms.

1 PRIEDAS. DUOMENŲ PERDAVIMUI SKIRTO KODEKSO PRIĖMIMAS. STRUKTŪRINĖ SCHEMA

a. Duomenų perdavimui skirtas tarpvalstybinis kodeksas

b. Tarpvalstybinio kodekso, kuris turi būti naudojamas kaip duomenų perdavimui skirtas kodeksas, pakeitimai

